

majetku patrí do dedičstva a čo pozostalému manželovi, a to s konkrétnym označením vecí, práva alebo povinnosti¹⁷.

Povinnosťou súdu, rovnako ako v prípade zisťovania aktív a pasív dedičstva, je dokazovaním zistiť rozsah tzv. masy BSM, teda rozsahu majetku (vecí, práv a záväzkov) patriaceho do zaniknutého BSM. Aj tu môžu pri zisťovaní skutkového stavu zostať určité skutočnosti sporné, pričom treba túto spornosť nepochybné zistiť, to znamená, že aj v zápisnici má byť zaznamenaný obsah prednesov účastníkov konania tak, aby spornosť bola zjavná¹⁸. Pri vyporiadavaní, a to či dohodou alebo uznesením, sa po zistení jej spornosti na túto skutočnosť neprihliada a masa BSM sa vyporiada iba v nespornom rozsahu.

Pokiaľ by sa do právoplatného rozhodnutia o dedičstve zistilo, že existuje ďalší nevyporiadateľný majetok v BSM, postupuje súd opäť podľa ustanovenia § 175l ods. 2 OSP¹⁹ bez toho, aby sa to dotklo predchádzajúcej dohody alebo rozhodnutia o vyporiadaní²⁰. Ak sa však zistí ďalší majetok v BSM až po skončení dedičského konania, čo je možné napríklad aj na základe úspešnej žaloby o určenie, že vec patrí do BSM poručiteľa a pozostalého manžela, vykoná sa konanie o novoobjavenom majetku podľa § 175x OSP. V tomto konaní súd vyporiada iba ten majetok v BSM, ktorý sa objavil po právoplatnom skončení pôvodného konania o dedičstve. Do výsledku pôvodného konania sa nezasahuje a pôvodné rozhodnutie nemožno meniť²¹.

DLHY V DEDIČSKOM KONANÍ A PREDLŽENÉ DEDIČSTVO

JUDr. Miriam Breznoščáková
notárka so sídlom vo Vranove nad Topľou

Na úvod

Milí kolegovia,
do problematiky dlhov v dedičskom konaní, vyporiadania sa s nimi a s predĺženým dedičstvom som „načrela“ na poslednom odbornom seminári konanom 29. októbra 2010 v hoteli Kaskády v Sliači. Napriek tomu, že sa s predĺženým dedičstvom v rôznych podobách pri prejednávani dedičstiev v pozícii súdnych komisárov stretávame čoraz častejšie, je právnej úprave likvidácie dedičstva venované oveľa menej priestoru, akoby zodpovedalo jej osobitnej povahe a súčasnému významu. Tým, že množstvo otázok, ktoré sa pri predĺženom dedičstve a likvidácii vynárajú nám všetkým, nie je zákonom ani vykonávacími predpismi upravených, vytvára sa rôznorodosť výkladových názorov súdov a notárov, čo však nie je na škodu, pokiaľ to vedie, ak nie k samej novelizácii právnych predpisov, tak aspoň k zjednoteniu

niektorých prevažujúcich stanovísk a názorov. Práve o to som sa chcela pokúsiť v nasledujúcich troch príspevkoch do nášho odborného časopisu, v podobe podrobnejšieho náhľadu do jednotlivých hmotných, no najmä procesných inštitútov prejednávania dlhov a predĺženého dedičstva, možno aj s praktickým návodom jednotlivých procesných úkonov aj vo vzťahu k súdom.

I. Zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa

S dedičstvom neprechádzajú na dediča len poručiťelove aktíva, ale aj jeho pasíva. Popri nich mu vzniká samostatná povinnosť niesť primerané náklady spojené s pohrebom poručiťel'a. Prechod poručiťel'ových dlhov na dediča (nezáleží na tom, či sú mu známe, alebo neznáme) je dôsledkom univerzálnej sukcesie, o akú pri dedení ide. Určité zvýhodnenie dediča v porovnaní

¹⁷ R 50/1985, R 45/86 (In: Přejhled judikatury ve věcech dědických, zostavil Roman Fiala. Praha, ASPI 2006, str. 114 a 117).

¹⁸ O náležitostiach zápisnice pozri § 40 OSP.

¹⁹ § 175l ods. 4 OSP.

²⁰ R 50/1985 (In: Přejhled judikatury ve věcech dědických, zostavil Roman Fiala. Praha, ASPI 2006, str. 140).

²¹ Rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 202/05, podobne aj Ad Notam 2/1996 (citované podľa: Přejhled judikatury ve věcech dědických, zostavil Roman Fiala. Praha, ASPI 2006, str. 284).

s poručiťom možno vidieť v tom, že jeho povinnosť uhradiť poručiťove dlhy je obmedzená cenou zanechaného majetku. Zodpovednosť dediča za dlhy poručiťa vychádza z hmotnoprávneho definovania v § 470 OZ, podľa ktorého: „(1) Dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťa a za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou. (2) Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.“

Definovanie dedičovej zodpovednosti za dlhy poručiťa vychádza z týchto zásad:

- je založené na princípe, že dedenie nemá byť pre dediča rizikom,
- vymedzuje rozsah dedičskej zodpovednosti za dlhy poručiťa a zároveň obmedzuje jej mieru výškou ceny nadobudnutého dedičstva (**cum viribus hereditatis**),
- „zodpovednosť v rozsahu ceny zdedeného majetku“ nemožno chápať ako „zodpovednosť výlučne zdedeným majetkom“, to znamená, že dedič zodpovedá celým svojím majetkom do hodnoty nadobudnutého dedičstva (pro viribus hereditatis).

Za uspokojenie poručiťových veriteľov ručí dedič nielen majetkom, ktorý mu pripadol z dedičstva, ale aj svojím vlastným majetkom, pretože zákon predpokladá, že prechodom zdedeného majetku na dedičov došlo k splnutiu takto zdedeného majetku s jeho vlastným majetkom.

Z tejto zásady zodpovednosti za dlhy celým (nie len zdedeným) majetkom existujú výnimky, kedy sú dlhy poručiťa uhrádzané výlučne z majetku

*patriaceho do dedičstva (teda konkrétnymi vecami z dedičstva).*¹

1. V prípade **vydania nepatrného majetku osobe, ktorá sa postarala o pohreb poručiťa**, kedy pohrebné výdavky tvoria pasíva dedičstva. Nepatrný majetok sa uznesením súdu podľa § 175h ods. 2 OSP² vydá osobe, ktorá tieto výdavky vynaložila a z tohto titulu má pohľadávku voči dedičstvu a je v postavení veriteľ. Na úhradu jeho nákladov sú použité veci, ktoré patria do dedičstva a ktoré tvoria tzv. nepatrný majetok.

K modifikácii zásady zodpovednosti dediča celým svojím majetkom dôjde okrem situácie predpokladanej v § 175 h ods. 2 OSP aj v prípade **predĺženého dedičstva**, a teda vtedy, ak pasíva dedičstva (vrátane nákladov pohrebu poručiťa) prevyšujú aktíva dedičstva, teda všeobecná cena majetku je nižšia ako výška dlhov.

2. V prípade **dohody s veriteľmi o prenechaní predĺženého dedičstva veriteľom na úhradu dlhov poručiťa**, podľa hmotnoprávnej úpravy Občianskeho zákonníka. Na rozdiel od úpravy Občianskeho zákonníka, ktorá hovorí o dohode dedičov na jednej strane³, procesnoprávna norma⁴ upravujúca možnosť uzavretia dohody o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov s veriteľmi, už hovorí o dohode účastníkov konania s veriteľmi, teda môže ju uzavrieť okrem dedičov aj osoba, ktorej sa má vydať nepatrný majetok a najmä štát v prípade odúmrte.⁵ Toto zakotvenie vychádza zo zásady rovnosti účastníkov, keď nevyhodňuje dediča oproti ostatným účastníkom, štátu (na rozdiel od českej právnej úpravy⁶).

3. V prípade **likvidácie predĺženého dedičstva**⁷.

¹ Jehlička, O. – Škárková, M. – Švestka, J – Vodička, A. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár. 2. vydání. Praha, C. H. Beck 1994, str. 256 – 257.

² § 175h ods. 2 OSP: „Ak poručiť zanechal majetok nepatrnej hodnoty, môže ho súd vydať tomu, kto sa postaral o pohreb, a konanie zastaví.“

³ § 471 ods. 1 OZ: „Ak je dedičstvo predĺžené, môžu sa dedičia s veriteľmi dohodnúť, že im dedičstvo prenechajú na úhradu dlhov. Súd túto dohodu schváli, ak neodporuje zákonu alebo dobrým mravom.“

⁴ § 175p ods. 1 OSP: „Účastníci sa môžu dohodnúť o tom, že predĺžené dedičstvo sa prenechá veriteľom na úhradu dlhov. Takáto dohoda podlieha schváleniu súdu, ktorý dohodu schváli, ak neodporuje zákonu; ak dohodu neschváli, pokračuje v konaní po právoplatnosti rozhodnutia.“

⁵ § 462 OZ: „Dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič, prípadne štátu.“

⁶ Oproti českej právnej úprave je tu rozdiel po poslednej novelizácii, keďže v ČR ide o dohodu výlučne dedičov s veriteľmi, teda ju nemôže uzavrieť štát s veriteľmi, ak nie je dedičov a dedičstvo mu pripadne. Možno tu nájsť nerovnosť účastníkov dedičského konania (dedičia versus štát), keďže v prípade pripadnutia dedičstva štátu by boli veritelia zbavení jednej zo zákonom upravených možností, ako riešiť predĺžené dedičstvo, uzatvorením takejto dohody. Porovnaj: Muzikář, L.: Likvidace. In: Ad Notam, č.4/2010, str. 9.

⁷ § 471 ods. 2 OZ: „Ak nedôjde k dohode medzi dedičmi a veriteľmi, spravuje sa povinnosť dedičov plniť tieto dlhy ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o likvidácii dedičstva. Dedičia pritom nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky neoznámili i napriek tomu, že ich na to súd na návrh dedičov vyzval, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov cena nimi nadobudnutého dedičstva vyčerpaná.“

Na návrh dediča alebo veriteľa, prípadne z úradnej povinnosti nariadi súd prejednávajúci dedičstvo uznesením jeho likvidáciu. K úplnému alebo pomernému uspokojeniu veriteľov dôjde pri rozvrhu výťažku speňaženého dedičstva, pričom neuspokojené pohľadávky zaniknú. Aj za tohto stavu, dedič zodpovedá za poručiteľove dlhy len majetkom z dedičstva (cum viribus hereditatis).

II. Dlh ako pasíva v dedičskom konaní

Ako objektívne zistiť dlhy poručiteľa?

K zisťovaniu dlhov poručiteľa prichádza v rámci predbežného vyšetrenia z údajov dedičov, z časti C listu vlastníctva, prihlášok veriteľov,...

Rovnako sa vychádza zo stanovísk dedičov k dlhom poručiteľa. Výber veriteľov/dlhu teda závisí od dedičov, keďže predpokladom zaradenia pohľadávky voči dedičskej podstate je jej uznanie dedičmi. Pokiaľ by dedičia pohľadávku veriteľa neuznali, išlo by o spornosť, musí súd postupovať v zmysle § 175k ods. 3 OSP.⁸ Ochrana veriteľa ostáva nedotknutá, a to možnosťou postupu podľa § 175y ods. 1 OSP.⁹ Avšak akékoľvek spochybnenie, namietanie či popretie dlhu, jeho existencie, výšky, právneho dôvodu, splatnosti či iných okolností zo strany dediča nemožno považovať za prejudikovaný dôvod konštatovania „spornosti“, a tým „samozrejmé“ ich nezaradenie do pasív dedičstva. V každom prípade je povinnosťou súdu/súdneho komisára zahrnúť do pasív dedičstva každý dlh, o ktorom zistil (po stránke skutkovej aj po stránke právnej), že v čase smrti zaväzoval poručiteľa, na čo nemôže mať vplyv ani skutočnosť, že poručiteľ prípadne o existencii dlhu nevedel. Keďže ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu (ex offi), je súd povinný vykonať iné ako účastníkmi

navrhnuté dôkazy (riadi sa zásadou oficiality). Súd/súdny komisár môže však vykonávať len dôkazy, ktoré sa týkajú nesporných majetkových hodnôt. Pokiaľ zistí, že je nespornosť porušená námietkou niektorého z účastníkov, ďalej dokazovanie nevykonáva a odkáže účastníkov, aj dedičov na civilné konanie.

Spornosťou sa pri tom rozumejú rozdielne tvrdenia účastníkov, ktoré sú rozhodujúce pre právny záver, či vec alebo iná majetková hodnota, príp. dlh patrili poručiteľovi. Pokiaľ je spor medzi nimi len v okolnostiach, ktoré nie sú pre právnu stránku významné, nejde o spor o aktíva a pasíva dedičstva. V prípade ak majú účastníci rozdielny názor na otázku, či dlh patrili poručiteľovi, nemôže sa súd/súdny komisár obmedziť len na zistenie spornosti, ale na základe svojho právneho posúdenia musí rozhodnúť či patria, alebo nepatria do dedičstva.¹⁰

Existujú určité skupiny či „typy“ dlhov, ktoré napriek „spochybneniu“ dedičov by mal súd/súdny komisár zahrnúť do pasív dedičstva. Ide najmä o dlhy poručiteľa vzniknuté na základe právoplatných rozhodnutí súdu, správneho orgánu, ktoré sa môžu zaraďovať do pasív aj proti vôli dedičov. K zaradeniu dlhu do pasív dedičstva proti vôli dedičov môže dôjsť len v niektorých prípadoch, najmä vtedy, ak bola vykonaná konvokácia¹¹ a veriteľ si uplatnil a preukázal svoju pohľadávku. V ostatných prípadoch musí ísť o takú námietku dediča, ktorá právne nemôže obstať (napr. je preukázaný právoplatný právny titul).¹²

K ostatným dlhom, okrem týchto dvoch prípadov, môžu dedičia zaujímať svoje stanoviská, čo v praxi znamená, že bežné pohľadávky veriteľov neuznávajú a do pasív sa nezaradia, a veriteľ sa odkazuje postupom podľa § 175y OSP.⁹

No na druhej strane, sa môžu v dedičskom konaní objaviť dlhy (uvedú ich dedičia, prihlási ich veriteľ...), o ktorých existencii dedičia zhodne tvr-

⁸ § 175k ods. 3 OSP: „Ak sú aktíva a pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku na ne neprihliada.“

⁹ § 175y ods. 1 OSP: „Nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve.“

¹⁰ R 57/1999 NS ČR.

¹¹ § 175n OSP: „Na návrh dedičov vydá súd uznesenie, v ktorom vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí, a poučí ich o tom, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli. Uznesenie súd uverejní vyvesením na úradnej tabuli súdu.“

¹² Proti vôli dedičov, alebo niektorého z nich, môže byť do pasív dedičstva zaradený dlh len vtedy, ak majú námietky dediča proti dlhom taký charakter, že už na základe právneho posúdenia nemôžu obstať (napr. ak dedič popiera, že by niekedy dlh existoval, priznaný právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu.

Muzikář, L.: Likvidace. In: Ad Notam, č. 4/2010, str. 9, citované z: Ad Notam, č. 5/1998, str. 118.

dia, no napriek tomu nebudú po právnom posúdení súdu/súdneho komisára zaradené do pasív dedičstva.¹³

Dokonca môže dôjsť k situáciám, kedy síce dlh bude zaradený do pasív dedičstva, no v skutočnosti aj tak právne záväzne neexistuje, lebo tak o tom rozhodne súd v osobitnom konaní.¹⁴

Významnou okolnosťou, ktorá má rozhodný vplyv na zaradenie či nezaradenie určitej pohľadávky veriteľa do pasív dedičstva, je výsledok konvokácie.¹¹ Ak sa na základe výzvy veriteľom podľa § 175n OSP v ustanovenej lehote prihlásia veritelia so svojimi pohľadávkami a tieto pohľadávky bude súd považovať za zistené, zahrnie ich do pasív dedičstva aj proti vôli dedičov, prípadne štátu.

O aké dlhy môže v dedičskom konaní ísť?

Tak ako do aktív dedičstva môžu patriť rôzne majetkové hodnoty, aj dlhy poručiteľa môžu mať rôzny charakter. Do úvahy prichádzajú v prvom rade nedoplatky verejného práva (dane, poplatky, pokuty), záväzky súkromného práva súvisiace aj s podnikaním, záväzky z právnych úkonov, protiprávnych úkonov... Podstatnou podmienkou je, že tieto záväzky musia existovať v čase smrti poručiteľa, a nie je rozhodujúce, či dedič o existencii dlhu vedel, alebo nevedel, dokonca ani to, či o tom vedel či nevedel poručiteľ. Nezáleží na tom, kedy sa stal dlh splatným, alebo kedy došlo k jeho presnému vyčísleniu. Napríklad nedoplatok dane z príjmu poručiteľa ako dlh voči Daňovému úradu patrí do pasív dedičstva aj keď bol presne vyčíslený až po podaní daňového priznania po jeho smrti, kedy sa stal až splatným.

Keďže dedič na základe univerzálnej sukcesie vstupuje do všetkých práv a povinností po poručiteľovi, a to v takom rozsahu, ako sa tieto viazali k jeho právnomu predchodcovi (poručiteľovi), smrť poručiteľa ako dlžníka nemá zásadný vplyv na obsah záväzku (jeho zmenu, splatnosť, uplynutie lehôt, omeškanie), pokiaľ, samozrejme, záväzok zo zákona nezaniká (osobné a osobnostné záväzky, pozri napr. § 579, § 643 ods. 1 OZ).

Počas celého dedičského konania až do skončenia konania o dedičstve sú dedičia ako právni nástupcovia pôvodného dlžníka solidárni v právach a povinnostiach dedičstva, čo vyplýva z ich procesného postavenia. Miera ich účasti na spoločnom dlhu je následne daná hodnotou ich dedičského podielu v pomere k hodnote dedičstva ako celku, čím je prelomená subsidiarita pravidla o rovnakých podieloch na dlhu u subsidiárnych dlžníkov¹⁵ a čím končí ich vzájomná solidarita.¹⁶

Poručiteľ ako spoludlžník dlhu

Poručiteľ môže byť spoludlžníkom peňažného dlhu v troch podobách:

1. Pokiaľ ide o dlh v rámci BSM poručiteľa s pozostalým manželom.

Správne určenie výšky dlhu či konštatovanie o jeho zaradení či nezaradení do pasív dedičstva závisí od vyporiadania BSM, do ktorého patrí aj tento dlh a ktoré vyporiadanie predchádza zostaveniu súpisu pasív dedičstva. Vo vzťahu k určeniu predĺženého dedičstva nemusí byť aj BSM rovnako predĺžené. Nie je vylúčené, že BSM je predĺžené, ale dedičstvo predĺžené nebude (poručiteľ mal toľko svojho vlastného, výlučného majetku, že ani podiel na dlhoch, ktorý mu pripadol z BSM spolu s jeho vlastnými, výlučnými dlhmi neprevýšil výšku aktív dedičstva. Naopak, je možné, že BSM predĺžené nebolo, no dedičstvo predĺžené bude, pretože poručiteľ mal toľko vlastných dlhov, že spolu s tými, ktoré mu pripadli z BSM, presiahla celková výška dlhov všeobecnú cenu aktív vrátane aktív, ktoré pripadli do dedičstva z BSM. Manželia, teda poručiteľ s pozostalým manželom sú vo vzťahu k tretím osobám, veriteľom – solidárni. Tým vzniká pozostalému manželovi povinnosť splniť celý dlh, ak ho veriteľ oprávnenne požaduje, a následne má pozostalý manžel právo regresu voči BSM (ak ešte existuje a nebolo vyporiadané) alebo voči dedičom mŕtveho manžela v podiele 1/2 (ak sa už BSM vyporiadalo aj v rámci dedičského konania).

2. Pokiaľ ide o iný solidárny dlh, ktorého je poručiteľ spoludlžník. V zásade v dôsledku úmrtia po-

¹³ Porovnaj: Muzikář, L.: Likvidace. In: Ad Notam, č. 4/2010, str. 9.

¹⁴ R 51/1967 NSSR: Zahrnutie určitej pohľadávky do dedičstva ešte nepreukazuje, že pohľadávka skutočne existuje. Ak žalovná existencia takejto pohľadávky zaprela a žalobca sa domáhal jej splnenia žalobou, je povinnosťou riadne zistiť skutkový stav čo do základu a výšky zažalovanej pohľadávky a zaoberať sa i vnesenou námietkou ich pohľadávky.

¹⁵ § 511 ods. 2 prvá veta OZ: „Pokiaľ nie je ustanovené alebo dohodnuté inak, sú podiely dlžníkov na solidárnom dlhu vo vzájomnom pomere rovnaké.“

¹⁶ Porovnaj: Pavelková, B.: Zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa v súkromnom a verejnom práve In: Ars Notaria, č. 3/2009, str. 14.

ručiteľa pasívna solidarita nezaniká¹⁷, no dedičia zodpovedajú solidárne s ostatnými spoluvlastníkmi, avšak každý z nich len do výšky ceny nadobudnutého podielu, teda dochádza k modifikácii solidarity z výšky podielov na hodnotu zdedeného majetku.¹⁸

3. Pokiaľ ide o nesolidárny dlh, ktorého je poručiteľ spoludlžníkom. Dedič zodpovedá podľa základnej zásady vyjadrenej v § 470 OZ. Samozrejme, táto zásada obmedzenia zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa hodnotou zdedeného majetku sa nevzťahuje na ručiteľa dlhu poručiteľa, ktorý nie je dedičom ani účastníkom konania.¹⁹

Premlčanie dlhu poručiteľa

Právo veriteľa voči poručiteľovi ako dlžníkovi sa v dedičskom konaní premlčuje podľa § 101 OZ.²⁰ Avšak, veriteľ musí svoje práva uplatniť v dedičskom konaní alebo osobitnou žalobou podanou mimo dedičského konania najneskôr do 3 rokov od smrti poručiteľa. Ak však bolo právo veriteľa uplatnené v dedičskom konaní a jeho pohľadávka nebola uznaná, resp. zostala sporná, a preto sa v rámci dedičského konania nevyporiadala, premlčacia doba neplynie – § 112 OZ.²¹

III. Všeobecná cena majetku a predĺžené dedičstvo

Výčíslenie všeobecnej ceny majetku, výšky pasív dedičstva je rozhodujúce pre určenie, či ide o pre-

dlžené dedičstvo alebo nie²², a teda pre výber ďalšieho procesného postupu v dedičskom konaní. Keďže je správne vyčíslenie čistej hodnoty dedičstva (ČHD) významné pre konštatovanie predĺženia dedičstva, je potrebné správne určiť výšku aktív – všeobecnú cenu majetku, výšku pasív – dlhov aj vykonaným ďalším dokazovaním, napríklad znaleckým posudkom, ktorý netreba a priori odmietať najmä vzhľadom na následky, aké by mohlo mať napríklad podhodnotenie ceny nehnuteľnosti vo vzťahu k určeniu ČHD.²³ Preto je v takýchto prípadoch na mieste vydanie uznesenia súdu/súdneho komisára o ustanovení znalca na vypracovanie znaleckého posudku jednak za účelom ochrany dedičov pred konštatovaním predĺženia dedičstva (čo by v skutočnosti nemuselo byť) a jednak za účelom ochrany veriteľov, teda uspokojením ich pohľadávok.

Výrok o predĺženom dedičstve obsahujúci určenie všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva, ktorá je mínusová (debetná), teda výšky predĺženia, by mal byť obsiahnutý v samostatnom uznesení súdu pripravenom súdnym komisárom. Súdny komisár by ho mal vydať bez ohľadu na to, či následne dôjde k uzavretiu dohody o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo dôjde k likvidácii dedičstva. Až nadobudnutím právoplatnosti tohto uznesenia obsahujúceho výrok o určení všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva, teda o výške predĺženia, sa konštatuje predĺžené dedičstvo, čo môže spôsobiť ďalšie zákonné následky pre

¹⁷ R 42/1974 NSSR: V období medzi nadobudnutím dedičstva a potvrdením nadobudnutia dedičstva sú z právnych úkonov týkajúcich sa vecí (majetkových práv) z dedičstva povinní aj oprávnení voči iným osobám všetci dedičia poručiteľa, ktorí doteraz dedičstvo neodmietli, spoločne a nerozdielne... s ostatným spoludlžníkmi, avšak len do výšky nadobudnutého dedičstva.

¹⁸ Z I.: Do pasív dedičstva zo solidárneho záväzku treba zaradiť iba alikvotnú časť zodpovedajúcu podielu poručiteľa na spoločnom dlhu. Dlžník zo solidárneho záväzku nedlhuje celé plnenie dlhu, ale veriteľ je oprávnený požadovať iba plnenie na ktoromkoľvek zo zaviazaných solidárnych dlžníkov a povinnosť dlžníka zo solidárneho záväzku nezakladá solidaritu medzi dedičmi z toho hľadiska, žeby niektorý z nich zodpovedal inak, ako podľa pomeru tohto, čo z dedičstva nadobudol, k celému dedičstvu. V dôsledku úmrtia poručiteľa ako spoludlžníka nezaniká pasívna solidarita, avšak dochádza k jej modifikácii v tom zmysle, že dedič zodpovedá za záväzok rovnako solidárne s ostatnými spoludlžníkmi, avšak len do výšky nadobudnutého dedičstva.

¹⁹ R 62/1973 NSSR: Na uplatnenie nároku veriteľa proti poručiteľovi dlžníka nemá vplyv na záväzok ručiteľa ani smrť dlžníka. Ručiteľ tu nemôže proti veriteľovi uplatňovať námietku, že dedičia dlžníka zodpovedajú za jeho dlhy len do výšky ceny nadobudnutého majetku.

²⁰ § 101 OZ: „Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.“

²¹ § 112 OZ: „Ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.“

²² § 175o ods. 1 OSP: „Na podklade zistenia podľa § 175m určí súd všeobecnú cenu majetku, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva, prípadne výšku jeho predĺženia v čase smrti poručiteľa.“

²³ Dedičstvo môže byť predĺžené hoci len preto, že nebola správne zistená všeobecná cena majetku. V tejto súvislosti nie je na mieste stavať sa v hraničných situáciách negatívne k dokazovaniu všeobecnej ceny majetku poručiteľa znaleckým posudkom. Všeobecne rozšírená predstava dedičov, že je výhodné (z hľadiska platenia odmeny notára, nákladov konania, výplaty spoludlžníkom a pod.), ak bude cena majetku patriaceho do dedičstva čo najnižšia, sa v týchto prípadoch môže ľahko obrátiť proti nim, lebo z fakticky nepredĺženého dedičstva sa tak môže stať dedičstvo predĺžené a „rodinný“ majetok sa stane predmetom likvidácie dedičstva. Muzikář, L.: Likvidace. In: Ad Notam, č. 4/2010, str. 9.

vyporiadanie sa s predĺženým dedičstvom. Samozrejme, nie je vylúčené, aby v tomto uznesení došlo aj k vyporiadaniu BSM, ktoré vôbec nemusí byť predĺžené, pričom tento výrok o vyporiadaní BSM by, samozrejme, predchádzal výroku o všeobecnej cene majetku, výške dlhov a čistej hodnote dedičstva. Predmetné uznesenie (ako aj napr. o vyporiadaní BSM, ustanovení znalca...) sa doručuje dedičom ako účastníkom konania a možno voči nemu podať odvolanie. Toto uznesenie sa však nedoručuje veriteľom, bez ohľadu na to, či ich pohľadávky sú, alebo nie sú zahrnuté do pasív dedičstva, keďže až nadobudnutím právoplatnosti tohto uznesenia je dedičstvo predĺžené a veritelia sa stávajú až týmto okamihom účastníkmi dedičského konania.²⁴

Konštatovaním predĺženia dedičstva, prestávajú byť dedičia pánni majetku a strácajú tak možnosť ovplyvňovať jeho osud. Kým pri plusovej (kreditnej) výške čistej hodnoty dedičstva je dohoda o vyporiadaní o dedičstve výlučne len na dedičoch a pokiaľ neodporuje zákonu, nemá vlastne žiadne obmedzenie a nezávisí od iných osôb (štátu, veriteľov a pod.) V prípade predĺženia dedičstva sa však situácia pre dedičov vo vzťahu k ich majetku (keďže dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa) podstatne mení. Uzavretie dohody o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov závisí od záujmu veriteľov, teda či k tejto dohode pristúpia a či je pre nich výhodná. Rovnako pri likvidácii dedičstva dedičia už nemajú žiadny dosah pri speňažovaní majetku (okrem prípadov, ak by bol dedič spoluvlastníkom, či mal iné zvýhodnenie oproti ostatným záujemcom, alebo by bol súčasne aj veriteľom).

IV. Postavenie veriteľa v dedičskom konaní

Veriteľ ako účastník konania

Podľa spôsobov vyporiadania sa s dlhmi poručiteľa v dedičskom konaní, môžeme rozlíšiť postavenie veriteľa nasledovne:

1. V prípade, ak v konaní je dlh a vydáva sa nepatrný majetok osobe, ktorá sa postarala o pohreb poručiteľa, táto osoba je účastníkom konania a veriteľ **nie je** účastníkom konania o dedičstve.

2. V prípade, ak v konaní je dlh, no dedičstvo nie je predĺžené a na dedičov prechádza zodpovednosť za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy poručiteľa do výšky ceny nadobudnutého dedičstva a veriteľ **nie je** účastníkom konania o dedičstve. Ide o najčastejšie vyporiadanie sa s dlhmi vo všeobecnom zmysle, že sa v osvedčení o dedičstve alebo uznesení súdu konštatuje, že dedičia zodpovedajú za dlhy poručiteľa (aj bez ohľadu na to, či sú konkrétne uvedené, alebo nie) podľa hmotnoprávnej zodpovednosti zakotvenej v § 470 OZ.

Účastníctvo veriteľa v dedičskom konaní vychádza z úpravy § 175b OSP.²⁵ **Poručiteľov veriteľ**, resp. osoba, ktorá o sebe tvrdí, že je poručiteľovým veriteľom, je **účastníkom len určitej časti dedičského konania** a jeho účasť na konaní sa obmedzuje len na určité úkony. Ide o tieto prípady:

3. V prípade, ak veriteľ uzatvára s dedičmi dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva veriteľom na úhradu dlhov, veriteľ **je** účastníkom konania o dedičstve. Účastníci sa s veriteľmi, ktorých pohľadávky by mohli byť celkom alebo pomerne uspokojené podľa zásad rozvrhu speňaženia dedičstva pri jeho likvidácii, dohodnú o prenechaní majetku z dedičstva na úhradu dlhov. Pre platnosť dohody sa vyžaduje schválenie súdom, na ktorom sa vedie konanie o dedičstve. Je teda zrejmé, že bez účasti veriteľa alebo veriteľov nemôže dôjsť k uzavretiu takejto dohody. Na dohode nemusia byť zúčastnení všetci veritelia, avšak bolo by v rozpore so zákonom, ak by nebola uzavretá s tými, ktorých pohľadávky by boli v prípade likvidácie dedičstva podľa zákonných pravidiel uspokojené aspoň sčasti z rozvrhu výťažku.²⁶ Teda prihlásiť sa môžu viacerí veritelia, no účastníkmi budú len niektorí v zmysle týchto pravidiel, a tí podpíšu dohodu spolu so všetkými dedičmi.

²⁴ R 58/1965: Veriteľ poručiteľa nie je oprávnený podať odvolanie proti uzneseniu súdu o určení všeobecnej ceny dedičstva, výšky dlhov a výšky predĺženia.

²⁵ § 175b OSP: „Účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát. Poručiteľov veriteľ je účastníkom konania v prípade § 175p, v prípade, keď sa vyporiadava jeho pohľadávka, a pri likvidácii dedičstva. V konaní podľa § 175h ods. 2 je účastníkom konania iba ten, kto sa postaral o pohreb.“

²⁶ § 175v OSP: „(1) Súd vykoná rozvrh výťažku speňaženia majetku poručiteľa (ďalej len "výťažok") medzi veriteľov. (2) Z výťažku uhradí súd postupne pohľadávky podľa týchto skupín: a) náklady poručiteľovej choroby a primerané náklady jeho pohrebu, trovy konania a splatné výživné, b) dlžné dane a poplatky, c) ostatné pohľadávky. (3) Ak úhrn pohľadávok prevyšuje v prvej skupine výťažok, uhradia sa tieto pohľadávky pomerne. Obdobne sa postupuje v ďalších skupinách, pričom však v skupine c) sa uhradia pred ostatnými pohľadávkami pohľadávky zabezpečené obmedzením prevodu nehnuteľností alebo záložnými právami.“

4. V prípade, ak súd nariadi likvidáciu predĺženého dedičstva, veriteľ **je** účastníkom konania právoplatnosťou uznesenia o nariadení likvidácie.²⁷

5. V prípade, ak sa vyporiadava pohľadávka veriteľa podľa výslovného zákonného znenia § 175b OSP, kedy veriteľ **je** účastníkom konania o dedičstve. Ide o situácie, kedy nejde o predĺžené dedičstvo, a dedičia sa navzájom medzi sebou dohodnú, že budú niesť zodpovednosť za dlhy poručiteľa inak, ako to zakotvuje § 470 ods. 2 OZ, teda inak ako podľa hodnoty ich dedičských podielov, ktoré nadobudli. V každom prípade k tejto dohode musia pristúpiť veritelia, ktorých dlhy sú zaradené do pasív dedičstva a títo dohodu o vyporiadaní dedičstva aj dlhov podpísali. Ak by veritelia neboli na tejto dohode, ktorou sa modifikuje zákonom zakotvená zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa zúčastnení, dohoda by nebola platná a zodpovednosť dedičov by vychádzala zo všeobecnej zodpovednosti dedičov za dlhy poručiteľa.

Zmyslom účasti veriteľa na dedičskom konaní je obhajovať bezprostredne svoje záujmy vyplývajúce z existencie pohľadávky. Veriteľ preto nemá právo zasahovať napríklad do výšky ceny, pokiaľ ide o určenie všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva. Z tohto dôvodu veriteľ nemôže podať odvolanie voči uzneseniu o určení všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva, keďže v tomto úseku konania nie je jeho účastníkom konania. Avšak určenie všeobecnej ceny majetku môže mať rozhodujúci vplyv na vymožiteľnosť pohľadávky veriteľa v dedičskom konaní. Zákon preto nebráni tomu, aby veriteľ uplatnil svoju pohľadávku na súde žalobou proti dedičom aj samostatne.

Právoplatné rozhodnutie v konaní o dedičstve je záväzné pre všetkých účastníkov konania o dedičstve. Pre štátne orgány je však záväzné len v otázke, ako ním bol vyriešený vzťah medzi účastníkmi konania o dedičstve navzájom, a nie vtedy, ak ide o ich vzťah k osobám, ktoré neboli účastníkmi dedičského konania, teda najmä veritelia. Civilný súd nie je v takomto prípade viazaný rozhodnutím o dedičstve, môže sa pri posu-

dzovaní zodpovednosti dedičov odchyliť od ceny ustanovenej v dedičskom konaní.

Za rovnakých okolností sú účastníkmi konania aj osoby, ktoré sa síce účasti v konaní o dedičstve nedomáhajú, ale v konaní vyšli najavo skutočnosti nasvedčujúce tomu, že poručiteľ zanechal dlhy a že tieto osoby môžu byť poručiteľovými veriteľmi. Súd s uvedenými osobami prestane jednať ako s účastníkmi v konaní až potom, čo bude zistené, že pohľadávku voči poručiteľovi nemajú.

V. Predĺžené dedičstvo a konvokácia – §175n OSP

Hmotnoprávna zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa je jasne definovaná a ohraničená výškou ceny nadobudnutého dedičstva. Pri dispozícii (prejednávani) dlhov takto zakotvenú mieru zodpovednosti však nemožno brať absolútne a striktné, keďže hmotnoprávna úprava v § 471 ods. 2 OZ⁷ jednoznačne odkazuje na postup, ako sa má správať dedič pri uspokojení veriteľov v prípade predĺženého dedičstva. Dokonca porušenie takto zakotvanej povinnosti dedičmi ich sankcionuje, predovšetkým prelomením miery zodpovednosti dedičov, a to tým, že umožňuje veriteľom, ktorých dedičia pri dispozícii (úhrade) s dlhom neuspokojili, lebo nerešpektovali zákonný postup, aby žiadali od dedičov uspokojenie svojej pohľadávky voči dedičstvu aj v prípade, ak je už cena dedičstva vyčerpaná tým, že dedičia už uhradili pohľadávky veriteľov, ktorí boli uspokojení v rozpore so zákonným postupom.²⁸

Keďže konvokácia alebo výzva veriteľom je možná len na návrh dedičov, je vhodné, aby súdny komisár poučil dedičov o možnosti, výhodách a následkoch tejto výzvy. Možno predpokladať, že rovnako tak môže učiniť aj štát, keďže nesie rovnakú zodpovednosť, hoci pre štát výslovne táto možnosť upravená nie je. **Konvokácia veriteľov** umožňuje formou uznesenia vyzvať verejnou vyhláškou veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky voči poručiteľovi v ustanovenej lehote s poučením, že pokiaľ pohľadávky neprihlásia, už za ne dedičia nezodpovedajú, ak uspojoje-

²⁷ § 175t OSP: „(1) Ak je dedičstvo predĺžené a ak nedôjde k dohode podľa § 175p, môže súd uznesením nariadiť likvidáciu dedičstva. Rozhodne o tom aj bez návrhu. Rovnako súd postupuje, ak štát navrhol likvidáciu dedičstva preto, že veriteľ odmietol prijať na úhradu svojej pohľadávky vec z dedičstva.“

(2) O nariadení likvidácie vydá súd uznesenie, v ktorom vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí, a upozorní ich, že pohľadávky, ktoré nebudú pri likvidácii uspokojené, zaniknú. Toto uznesenie vyvesí na úradnej tabuli súdu.“

²⁸ Porovnaj: Pavelková, B.: Zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa v súkromnom a verejnom práve. In: Ars Notaria, č. 3/2009, str. 16.

ním veriteľov, ktorí svoje pohľadávky oznámili, bude vyčerpaná cena dedičstva, hoci si ich neskôr prihlásia.¹¹ Po realizácii tejto výzvy dedičia už nebudú zodpovedať za tieto dlhy, hoci sa na základe nej prihlásia veritelia s nevýhodnejším postavením, poradím a tí budú ďalším procesným zákonným postupom uspokojení oproti ostatným veriteľom s výhodnejším poradím (postavením), ktorých pohľadávky síce nezaniknú, no u dedičov si ich už uplatniť nebudú môcť.

Z hľadiska formy ide o uznesenie, ktoré môže vydať nielen súd, ale aj súdny komisár²⁹, keďže nejde o uznesenie, ktorého vydanie je notárovi ako súdnemu komisárovi vylúčené³⁰ a ktoré by mohlo vyzerať nasledovne:

Súdny komisár (alebo súd)

„... I. V y z ý v a veriteľov, aby mu *oznámili svoje pohľadávky, a to v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia...* (ide, samozrejme, o sudcovskú lehotu, preto môže byť aj iná...)“

II. Súčasne p o u č u j e veriteľov o tom, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli...“

Je zřejmé, že v tomto štádiu konania sú už niektorí veritelia známi, keďže z ich pohľadávok sa zostavil súpis pasív, ktorý nakoniec viedol ku konštatovaniu predĺženia dedičstva vo výroku uznesenia. V otázke, kedy pristúpiť k vydaniu tohto uznesenia však panuje odborná názorová rozdielnosť. Z chronologického sledu paragrafového znenia Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že určeniu všeobecnej ceny majetku poručiteľa, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva (§ 175o OSP)²² predchádza ustanovenie o kon-

vokácii (§ 175n OSP).¹¹ Rovnako samotné ust. § 175n OSP neobsahuje pojem predĺženého dedičstva, teda že výzva nemusí nasledovať až po konštatovaní predĺženia, z čoho možno usúdiť, že by mala nasledovať pred vydaním uznesenia podľa § 175o OSP. Na druhej strane však viaceré komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku³¹ hovoria, že by mala nasledovať až po tom, čo je už konštatované predĺženie dedičstva.

Pre správne posúdenie tejto otázky je azda potrebné vychádzať z účelu, ktorý sa konvokáciou sleduje. Jej účelom je, samozrejme, okrem ochrany dedičov voči veriteľom, ktorí sa neprihlásia, najmä vyjasnenie okruhu osôb, ktoré uplatňujú pohľadávky voči poručiteľovi, teda veriteľov ako prípadných účastníkov konania, ktorí si uplatňujú svoje pohľadávky a ktoré majú byť zaradené do súpisu aktív. Z tohto by som sa prikláňala k názoru kolegu JUDr. Pavla Tótha³², a teda k záveru, že táto výzva adresovaná veriteľom prichádza do úvahy vtedy, ak výsledky doterajšieho priebehu konania a zostavenia súpisu pasív dedičstva poukazujú na vyčíslenie predĺženého dedičstva, resp. ak sa javí dedičstvo predĺžené a po uplynutí lehoty v nej uvedenej by sa malo pristúpiť k vydaniu uznesenia o určení všeobecnej ceny majetku poručiteľa, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva, teda predĺženia.²²

Práve z dôvodu, že je možná len na návrh dedičov, je vhodné poskytnúť dedičom poučenie o tejto možnosti, vzhľadom na prípadné následky ich „bezhraničnej“ miery zodpovednosti za dlhy poručiteľa.

Pokiaľ ide o doručenie účastníkom, treba toto uznesenie obsahujúce konvokáciu doručiť okrem dedičov aj všetkým známym veriteľom a súčasne uverejniť vyvesením na úradnej tabuli

²⁹ § 38 ods. 2 OSP: „Notár v konaní podľa odseku 1 je oprávnený vydať rozhodnutia okrem rozhodnutí uvedených v osobitnom predpise. Proti rozhodnutiam notára vydaným v konaní o dedičstve je prípustné odvolanie. Včas podaným odvolaním osoby, ktorej bolo rozhodnutie určené na doručenie, sa toto rozhodnutie zrušuje a nové rozhodnutie vydá sudca; v ostatných prípadoch o odvolaní rozhodne odvolací súd.“

³⁰ § 5 z. č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov:
„V občianskom súdnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu
c) v konaní o dedičstve okrem
1. sporu dedičov o dedičské právo,
2. odňatia veci poverenému notárovi,
3. vrátenia vecí notárovi s pokynom na doplnenie konania alebo zmenu uznesenia,
4. konania o dedičstve alebo jeho časti, ktoré sa nachádza v cudzine,
5. konania o dedičstve po poručiteľovi, ktorý zomrel v cudzine alebo bol cudzím štátnym príslušníkom,
6. nariadenia likvidácie dedičstva,
7. privolenia súdu k úkonom dedičov na predaj alebo iné opatrenia.“

³¹ Pozri napr: Čierna, A. – Farkašovský, J. – Kovács, K – Kováč, M. – Pavlovič, M. : Notársky poriadok. Komentár. Prvé vydanie. Bratislava, Iura edition, spol. s r.o., 2006.
Števíček, M. – Fícová, S. – Círák, J. – Smyčková, R. – Baricová, J – Bajánková, J. – Kotrecová, A.: Občiansky súdny poriadok. Komentár. Bratislava, C. H. Beck 2009.

³² Tóth, P.: Likvidácia dedičstva podľa Občianskeho súdneho poriadku. In: Ars Notaria, č. 4/2006, str. 19.

súdu a súdneho komisára. Pre doručenie uznesenia platia procesné ustanovenia o doručovaní prostredníctvom pošty³³ alebo vyvesením na úradnej tabuli.³⁴

Určite mi dajú za pravdu mnohí z Vás, ak poviem, že význam konvokácie¹¹, tak ako ju zakotvuje platná právna úprava, je v odbornej obci a medzi nami, notármi, nedocenená. Treba si uvedomiť, že toto ustanovenie na rozdiel od iných ustanovení, ktoré chránia len nároky prednostných veriteľov poručiteľov, chráni všetkých veriteľov, ktorých pohľadávka mohla byť pri dodržaní zákonného postupu aspoň pomerne uspokojená. Keď nebola realizovaná výzva na konvokáciu veriteľov, môže vzniknúť zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa v rozsahu vyššom, než bola hodnota ním nadobudnutého podielu, a dedič bude povinný veriteľom poručiteľa aj z jeho vlastného majetku.³⁵

Pokiaľ nie je konvokácia veriteľov vykonaná, hrozí postupné prihlasovanie pohľadávok veriteľov a aj keď predchádzajúci veritelia boli už do výšky ceny dedičstva uspokojení, je nutné uspokojiť aj ďalšieho prihláseného veriteľa a pomernú časť plnenia požadovať od už uspokojených veriteľov

späť, keďže zodpovednosť za dlhy poručiteľa vyplýva vždy z hmotného práva (§ 471 ods. 2, ktorý odkazuje výslovne na postup potom podľa § 175p OSP).³⁶

Prakticky teda môže nastať situácia: Dedičia ne navrhli konvokáciu, prednostní veritelia tým svoje pohľadávky neprihlasovali a dedič uhradil (podľa § 175p OSP) NEPREDNOSTNÚ pohľadávku poručiteľovho veriteľa, napríklad pôžičku fyzickej osobe, čím porušil § 175v OSP, na ktorý odkazuje § 471 ods. 2 OZ. Z tohto dôvodu dedič ešte stále zodpovedá za prednostné pohľadávky veriteľov aj nad rámec hodnoty nadobudnutého dedičstva.

V prípadoch, že konvokácia veriteľov bola a prednostný veriteľ si svoju pohľadávku neprihlásil, nemá nárok na jej uspokojenie po vyčerpaní hodnoty nadobudnutého dedičského podielu, pretože miera zodpovednosti dediča bola vykonanou konvokáciou obmedzená.

Výsledkom konvokácie má byť rozhodnutie dedičov vo vzťahu k predĺženému dedičstvu (no môže sa konštatovať aj nepredĺžené dedičstvo), ale to v pokračovaní...

• Z praxe notárstva •

VIDIMÁCIA E-LISTINY

V poslednom čase sa slovenskí notári vo svojej praxi čoraz častejšie stretávajú so žiadosťami o osvedčenie správnosti fyzického odpisu elektronickej listiny (ďalej len „e-listina“) a prirodzene sa zamýšľajú nad otázkou, či je takýto notársky úkon v zmysle platnej právnej úpravy možný.

Platné ustanovenia Notárskeho poriadku (ďalej len „NP“) a ani Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) nedefinujú pojem listina, originál listiny a ani odpis listiny¹. Zo zaužívanej notárskej praxe môžeme listinu definovať a chápať ako „uceleňný text ukončený spôsobom preukazujúcim jeho

³³ § 47 ods. 1 OSP: „Do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd. Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.“

³⁴ § 47a OSP: „Pokiaľ zákon ustanovuje, že rozhodnutie má byť vyvesené na úradnej tabuli súdu, platí, že päťnástym dňom vyvesenia bolo rozhodnutie doručené účastníkom, ktorí nie sú súdu známi alebo ktorých pobyt nie je známy.“

³⁵ Pozri: Pavelková, B.: Zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa v súkromnom a verejnom práve. In: Ars Notaria, č. 3/2009, str. 16.

³⁶ Poznámky k prednáške JUDr. Ladislava Muzikáře, predsedy senátu Městského soudu v Praze, na téma „Likvidace dědičství“, spracovala JUDr. Magda Fajová. In: Ad Notam č. 6/2007, str. 201 - 202.

¹ V Notárskom poriadku sa slovo listina a z jej základu odvodené tvary vyskytuje/ú 123-krát, slovo originál 1-krát a slovo odpis 80-krát.